



MINISTER EDUKACJI I NAUKI

DSW.ZSS.070.5.2020.GS

Warszawa, 21 stycznia 2021 r.

**Pan
Grzegorz Błażewicz
Zastępca Rzecznika Praw Pacjenta**

Szanowny Panie Rzeczniku,

odnosząc się do pisma z dnia 21 grudnia 2020 r., sygn. RzPP-DZP-WRI.421.5.2020.AW, bardzo dziękuję za inicjatywę i przeprowadzenie wśród uczelni badania dotyczącego pomocy psychologicznej udzielanej studentom i nauczycielom akademickim w czasie stanu epidemii wirusa SARS-CoV-2.

Minister Edukacji i Nauki, dzielając troskę Rzecznika Praw Pacjenta o dobrostan psychiczny studentów i pracowników uczelni w czasie stanu epidemii, zaapelował do władz uczelni o zapoznanie się z raportem „Zdrowie psychiczne na polskich uczelniach”. Raport ten został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji i Nauki¹.

Minister Edukacji i Nauki, mając świadomość, że problemy psychiczne są coraz częstszym zjawiskiem w środowisku akademickim, zlecił i sfinansował prowadzenie przez Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej projektu „Strefa komfortu PSRP”, polegającego na zorganizowaniu pomocy on-line dla studentów z całej Polski². Dzięki temu projektowi studenci mogli poznać odpowiedzi na nurtujące ich pytania, m.in. w jaki sposób radzić sobie z lękiem, jak produktywnie wykorzystać czas oraz jakie sygnały mogą świadczyć o złym stanie zdrowia psychicznego. O akcji Parlamentu Studentów RP Ministerstwo informowało również na swojej stronie internetowej³.

Nie do przecenienia są również inicjatywy podejmowane przez Niezależne Zrzeszenie Studentów w zakresie próby identyfikacji problemów, z którymi stykają się studenci w czasie epidemii wirusa SARS-CoV-2. Wyniki badania przeprowadzonego przez NZZS znalazły się w raporcie „Sytuacja studentów w czasie epidemii koronawirusa”, który jest

¹ <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/zdrowie-psychiczne-na-polskich-uczelniach---raport-rzecznika-praw-pacjenta>

² <https://wsparciepsychologiczne.psrp.org.pl/>

³ <https://www.gov.pl/web/nauka/strefa-komfortu-psrp--wsparcie-psychologiczne-online-dla-studentow>

dostępny na stronie internetowej Centrum Analiz NZS⁴. W badaniu tym wzięło udział 3426 respondentów z ponad 100. uczelni, w tym uniwersytetów, politechnik, państwowych wyższych szkół zawodowych oraz uczelni niepublicznych. Przedostanie pytanie w badaniu dotyczyło kwestii zdrowia psychicznego – co czwarty ankietowany zadeklarował zdecydowaną lub umiarkowaną chęć skorzystania z bezpłatnego wsparcia psychologicznego, to ponad 800 osób biorących udział w badaniu.

W ostatnich dniach NZS opublikowało kolejny raport pt. „Zdrowie psychiczne studentów”, który został opracowany na podstawie wyników ankiety dotyczącej m.in. dostępu do pomocy psychologicznej na uczelniach oraz jakości dostępnych usług pomocowych. Ankieta została przeprowadzona wśród 2815 studentów szkół wyższych z całego kraju, w różnym wieku, studiujących na różnych poziomach i profilach studiów. Aż 64% ankietowanych studentów uważa, że dostęp do profesjonalnej i bezpłatnej pomocy psychologicznej w Polsce nie jest wystarczający.

Wyniki powyższych badań skłoniły Niezależne Zrzeszenie Studentów do uruchomienia w ramach akcji #StudenciDlaZdrowia⁵ konsultacji w zakresie zdrowia psychicznego i fizycznego, w tym bezpłatnych porad specjalistycznych i rozmów on-line m.in. ze specjalistami z dziedziny psychologii i ekspertami z branży fitness.

Niezależnie od podejmowanych przez organizacje studenckie inicjatyw, o których mowa powyżej, warto zauważyć, że uczelnie dostrzegają omawiany problem i podejmują działania polegające głównie na prowadzeniu wśród studentów akcji edukacyjnych, tworzeniu stanowisk lub jednostek organizacyjnych świadczących wsparcie (np. pełnomocnik do spraw studentów z niepełnosprawnościami, biuro karier), czy też zawieraniu porozumień z podmiotami (specjalistami) wyspecjalizowanymi w udzielaniu fachowej pomocy studentom i pracownikom. W trakcie studiów studenci mogą także liczyć na pomoc finansową zagwarantowaną przez państwo (stypendia socjalne, zapomogi), mogą także uzyskać zgodę na indywidualną organizację studiów albo urlop od zajęć, w tym z możliwością zaliczania przedmiotów, na warunkach określonych w uczelnianym regulaminie studiów. Uczelnie prowadzące studia na kierunku psychologia starają się angażować do pomocy również studentów kończących studia na tym kierunku. Nie należy zapominać również o funkcjonujących w uczelniach samorządach studentów, które, mając na względzie swoją misję, zapewniają ochronę praw studentów i reprezentują ich interesy przed władzami uczelni, a także starają się organizować dla studentów wsparcie psychologiczne.

Minister Edukacji i Nauki z troską śledzi radzenie sobie uczelni z coraz częściej występującymi problemami zdrowia psychicznego wśród studentów, doktorantów i nauczycieli akademickich. Należy jednak podkreślić, że Minister nie posiada kompetencji, które pozwoliłyby na wskazywanie uczelniom, będącymi samodzielными podmiotami prawa, w jaki sposób powinny organizować pomoc dla swoich studentów i pracowników.

W opracowaniu Ministerstwa Edukacji i Nauki „Środowiskowe wytyczne dotyczące działalności uczelni w roku akademickim 2020/2021” opublikowanym w dniu 4 grudnia

⁴ <http://nzs.org.pl/centrum-analiz-nzs/>

⁵ <https://nzs.org.pl/blog/category/studencidlazdrowia/>

2020 r. na stronie internetowej resortu⁶, znalazł się punkt 2.2.5 dotyczący zaspokojenia potrzeb w zakresie zdrowia psychicznego oraz wsparcia psychologicznego studentów, doktorantów i pracowników.

Wydanie przez Ministerstwo Edukacji i Nauki kolejnych rekomendacji i zaleceń dla uczelni jest uzależnione od rozwoju sytuacji epidemiologicznej w kraju i postanowień Rady Ministrów.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra

Anna Budzanowska

Podsekretarz Stanu w MEiN

/– podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

⁶ <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/srodowiskowe-wytyczne-dotyczace-dzialalnosci-uczelni-w-roku-akademickim-20202021>